

ACC. N.R. M. 7094: 1-4.

Landskap: *Västergötland* Upptecknat av: *(L. Hagberg?)*
Härad: *(M. arks) Bollnäsbygd* Adress: _____
Socken: *Bollnäsbygd* Berättat av: _____
Uppteckningsår: *-* Född år _____ i _____

Julseder på 1830-talet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nr. 7094: 1

Några gamla inskrifter från Västergötland på 1830-talet

(från Gullstedska församling i Mörns församling)

Julveckan! Sjågen del icke något av kuckhålls gänomål, av ball och kugg och fört och städning och arbeta och nattskrik och spänd förmin-ton. Sjå det ordet, ämninrtene när man här del här icke för lea del! Den kanske höra ikeriderna detta ordt innelörd så lyhligt — Vi kom av ett senare släkte — som till exempel väna för och m föräldran gjorde! Men på dens tid fanns det ännu en inme förd i ordet, nämligen — vid skaplig fruktan för allt det underliga som die haddes förtiga i naturen.

Fog vill ~~bräcker~~ med i kokket försöka brakta något om julveckan, sådana som min egen morfar berättat mig ~~om~~ ~~från~~ ~~från~~ ~~sakta~~ ~~gott~~ ~~kom~~ ~~med~~ ~~det~~ ~~ordet~~ ~~om~~ ~~julveckan~~; vilken vi även inakti de hade juldagarna

Det ska förstå "jullestend" om man så från säga!

Var vanligen, att för och väna mor i reke in till närmaste stad för att köpa en del solen, som behärades för kugg och bark. Dagen efter dens ökerkonst — man kunde nämligen ofta stanna flada eller ämninrtene ett par dagar för att häla på släktingar och bekanta för att se på stin. — Lörjade man att kugga. Det märkte man komma ihåg, att i den sän, som ölt kuggast, skulle man ~~lägga~~ ~~ne~~ en liten lik stäl, ky elst komme öllt att samma, stae det väl förd När kuggen var klar, följade det stora jullestet, som många gånger var den endt oidentliga kug på hela året; och som varade kunnigt i "drag ane he". Så var det skat, da varanda väe av hult növe an var bekant med kört eller fläk eller fjäster, och då gards hundar — elst många och sländiga — skena som riktiga goderin av vi måga. Julskat, som pågick natt såväl som dag, ~~och~~ ~~lörte~~ ~~skat~~

Så följde på julkokket den stora och oftast gyllent-välbehålliga
vengöringen, då ~~ett~~ gården ~~beräknades~~ firade både utom och innan.

Det koket på dagligslagen hängde man upp ett slags krona-förfärdigad
av kunnbart av olika skrud, vilka överläts med pappen i alla öpp-
hängliga "granna" fänger, och från vilka äpplen och pepparkaksfigurer
och mullskadskarameller i en omväxlande ordning nedhånge.

De makna väggarna i köket överlätskades med kridningspapper, —
om man hade tillgång på sådant — för förstsen hängdes gar-
diner, och väggens plågenades här och var — i kandelabrar om man
hade sådana. Skjut-på bord och hyllor var det parerade sig.

På julaftons morgon skickades drängen eller någon annan karl
ut i skogen för att hugga några granar, som skulle antecknas
närsten ända upp i toppen och plågas utantill förskutviken ^{Stans} och
på ömse sidor om gårdsgrunden. Några granna inomhus, så-
som vi ha, förekom däremot alls icke hos allmogens vid den
na tid. Skocken tols ungefär samledes hela husets besänd i
köket, där ett långt bord fmed en skinnande vit duk på två duker

Man skulle man döfpa i gryta, såsom det heter jämn

Sedan midnatten var valdantikal, gingo kullarna ut för
att ~~se~~ kreaturen den extra nyrkning, och like extra julfoder
Vandlagnis var det hos sjökr i den gårdens delar, under det här —
konket för enda gången på året — kl amrade den och sedan
kallt värdigt: Här har du ett julfoder! Häll till goda!

Men se boden krodde som si, att var man inte snäll mot djuren
på julaften, så blev lagändskonten vred och gav sig karke till och
med vägg från gården. Och fanns inte konten här, ja, där var
det som "Vänligen mot skömmen." Under det var gars kullarna den
"julkalgran", så satte någon annan upp "fågeln" — i
de förest omkallade halvkristade julgranarna. Skocken se på
oftonen ringde det i kyrkklockan till kyrkan på ett från och med

julstolt och julbarnsmitt, sålles den öngadade visningsgröten med man-
deln i fram. Men huru den ön fortade uppriken, så den stod så skinn
de vit med smörkalken i mitten och kärleken på kanten, så fick ändå man
nära den förtän hon framsopt sitt grötvin. Det var hon i husd, som förjode,
och sen var det kärlek ~~man~~, varfren de övriga förtide i hu och ordning
— iaktbar att ~~stora~~ damerna förhåde. Myr sitt kom pigans vin.

Sedan man ällt, slag man sig ned i den förult på dragen imbu-
na längskanmen, och hon tog på de obliqteriska "kalken" och löte
det likelides obliqteriska "vagnell". Så sjöna man ofta en psalm,
saren "Den signade dag, som vi nu här se eller någon dylik varfren
man förjode fortis sig på kärta sött med gombelkan och gater och
sång och sagoräktande. ~~Att~~ frånstredt skriellen harligt
och, i lurigt, i och ingen lade märka kull, huru kärna man ~~had~~ den
skal grist och mjölk och ett stupke vad med smör sig ut på viktusinn
ellen i Skallängagen för att ge gårdens grisa, vörliga lilla tenbe
hans fullförhjäring. — den enda mot som på held äck bettet honom.
Men man så hade hållit på att loka och glamma några kinnar,

hög kilsstut Fätkraken ofta alla julförberedelserna överhand, och smok
ens man en varandra i halmen i alla de olika ställningarna. Men på det
stora längstordt stod ämn verkerna av mjölken vren, och lyden kommit

så sakta. Precis på slaget har kunde man se ~~att~~ huru lågan på alla lin-
sen delade sig i tre olika flammor, som dansade runt i myg. Det var

sken, som visade sin glädje över att ~~skrikus~~ kommit till världen. Hög männ
de ett maken stod här på bettet, och tillägger ^{om} att om "kärna ömör"
säg, att äld- eller kärnt- eller någon annan äll av maken var slut, så
stugnade han att fylla i på myt. Gyg på julnaken kommit "ängarne" —

det vill säga de saligen ariderna fädrens andra med till förden och
hälla förhållid. Det var det där något som fortades på bettet, så Gard
måde husets innerönare under det kommande året. — Sedan komme

att så ful kreaturen komme att dö av skrämd o. s. v. — allt ängan
Mh

man övern se detta, om man vågade sig utanför förskolan och kiktade in genom fönstret i det rum, där familjen sov. "Ödskandidaten" skulle man få finna sittande på ett bord, hållande sitt gråtande ~~ansikte~~ huvud i knät

Men inte var det många som vågade sig ut på den "kitten" i lugt steg han någon ha sitt huvud i knät, ~~sa~~ för den hade i den som ett örn, och han blev sig aldrig likt man. Den till slut tog sin till hans liv under rum av stämmande. Var man riktigt begripen på att få sälja

sig till sin Ende, så kunde man också göra detta på julnatten — en månljus sidan — och då fick man en bättre saluta för köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!

Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt! Men då måste man förstå sig på köpet. Men blev förstutt!